

El Guardamobles Imperial de Viena

Viena, capital de moltes coses, d'Àustria, de l'antic Imperi Austrohongarès, de Sissi emperadriu, del vals, del concert d'any nou, del modernisme; pàtria de Klint i del Biedermeier. També acull el Hofmobiliendepot Möbel Museum Wien¹, una bogeria pels amants del moble.

Text: Antonio Rafael Fernández Paradás, taxador d'obres d'art i documentalista

El turista desitja de visitar la capital de moltes coses, és clar, comença la seva marxa per la vella ciutat al Hofburg, el Palau Imperial dels Habsburg. Allà hi trobarà museus per a tots els gustos: el de les porcel·lans imperials, el d'argenteria, pinacoteca; la Biblioteca Imperial, l'Escola d'Equitació Espanyola, etc. Decidim començar pel museu dedicat a Sissi emperadriu, que, d'altra banda, és de visita obligatòria per accedir al Palau Imperial. Abans d'entrar-hi, el pobre turista s'imagina que hi trobarà el vestuari, els vestits espectaculars que tant vegades ha vist a les pel·lícules, els seus adornaments de tocador, algun cabell de la seva sensual cabellera, els seus llibres, la seva història d'amor amb l'arxiduc, la seva tràgica mort. Les sales es van

del tràgic assassinat de l'emperadriu. Aquest malson s'ha acabat, ens trobem a la primera sala que es pot visitar del palau. Pensàvem que s'havia acabat. Davant de la nostra sorpresa, el palau dels nostres somnis és una successió d'espais que només presenten decoració en parets i sostres, adornades amb algunes pintures. Centenars de sales que no presenten mobiliari als transients que hi passen.

Consternats, ens acostem a l'auzilar de sala de torn i li preguntem: On són, els mobles? Ens mira, i després d'uns segons de reflexió, ens diu: al Guardamobles Imperial. Som felïços. Si hi ha un paradís que pugui provocar la bogeria als amants del moble, aquest és el lloc indicat, el Hofmobiliendepot, Möbel Museum

jori dels museus, on només se'ns exposen les millors obres, normalment les rústiques i les que estan més ben conservades. D'aquesta manera, la visita pel guardamobles es converteix en una "petita bogeria" per als amants del moble, que, en el seu esdevenir pel museu, camien entre retalls d'història encara sense escriure.

Creat per l'emperadriu Maria Teresa el 1747, actualment, dels aproximadament 160.000 objectes que custodia, 6.000 s'exposen en uns 4.500 metres quadrats. Sota el nom de Court Furniture Depository es va crear una de les primeres institucions, i actualment una de les més grans en nombre de peces i espai, dedicada en exclusiva a l'estudi de mobles. La Casa d'Habsburg, d'acord amb els seus gustos estètics de cada moment, envia al Guardamobles

gi els mobles de la Corona. Situat al número 88 del carrer Mariahilfer, l'edifici, a més de servir com a magatzem, contenia tallers i centres de formació.

La caiguda de la Casa d'Habsburg i la proclamació de la República d'Àustria van comportar que, des de 1919, els mobles conservats al Guardamobles Imperial passessin a ser propietat de l'Estat austríac. Des d'aquest moment, les peces emmagatzemades passen a tenir una doble funció: d'una banda, ser el reflex de la història del moble, segons Àustria, i de l'altra, convertir-se en un mobiliari reutilitzat, recuperant les seves funcions de decoració i funcionalitat en diferents actes del govern austríac i les institucions relacionades.

Des de 1924, el Federal Furniture Depository, a més de ser el responsable de custodiar els mobles que van pertànyer a la Corona i de subministrar mobiliari a l'Estat segons les seves necessitats, obre les portes al públic i es converteix en una de les primeres institucions dedicades de manera exclusiva a l'exposició, l'estudi i la conservació de mobles.

El museu es va articular en funció de grans períodes estilístics i hi va quedar representat des del Renaixement fins al Biedermeier, que disposava de 15 sales que reproduïen espais decorats amb aquest estil, inclòs el segle XX, amb les noves tendències del moment.

Amb gairebé tres segles d'història, el 1993, el museu necessitava millores en les seves instal·lacions. Les reformes dirigides per l'arquitecte Alessandro Alverà es van encaminar en dues direccions: renovar les instal·lacions des d'un punt de vista museístic i el criteri d'exposició, i adaptar l'espai a noves necessitats. Per tal d'aconseguir aquests objectius es va ampliar l'espai disponible, amb l'adquisició de solars confrontants. En 1998, el Guardamobles Imperial de Viena va obrir de nou les seves portes.

Amb la proclamació de la República, l'any 1918, el complex palatí de l'Hofburg queda

sota la tutela del Ministeri Federal d'Economia i Ocupació.

Des de 1992, el Schloss Schönbrunn Kultur- und Betriebsgesellschaft, institució privada, és el responsable institucional del Palau Imperial. Està dirigit per un Technical Managing Director i per un Commercial Managing Director. El control, per part de l'Estat, sobre aquesta institució es porta a terme per mitjà de quatre funcionaris del ministeri, dos experts en comerç i indústria, més els representants dels treballadors, establers segons la llei. El Schloss Schönbrunn Kultur és assessorat per un consell consultatiu historico-cultural, format per 20 especialistes en història de l'art, museòlegs, conservadors i experts en turisme. L'Estat és el propietari de les instal·lacions i les col·leccions.

Els esforços d'aquesta institució privada s'enfoquen a aconseguir l'harmonia entre truísm, cultura, art i història.

mentre que el Schloss Schönbrunn Kultur només disposa dels béns en ús i fruït.

A més del Palau Imperial, aquesta companyia gestiona, també, des de 1994, els Apartaments Imperials; des de 1995, la Col·lecció Imperial d'Argenteria; des del juny de 1998, el Guardamobles Imperial de Viena, i des de 2004, el Museu Sissi.

Els esforços d'aquesta institució privada s'enfoquen a aconseguir l'harmonia entre turisme, cultura, art i història. Així mateix, és la responsable de l'exploració de les instal·lacions, de la seva preservació, restauració i difusió.

Quan anterriorment ens referíem al Guardamobles Imperial de Viena com a mostra de sensatesa, a part del que ja hem esmentat, pensàvem, també, en l'exposició organitzada recentment, titulada: *Sissi al cinema - mobles i una*

operació fruit ús de la raó i partint del principi bàsic de l'economia de mitjans (el Guardamobles Imperial no devia de ser un magatzem), es va organitzar una mostra amb la qual es pretén donar a conèixer el mobiliari que es va fer servir a la pel·lícula *Sissi*, que, en el seu moment, per al rodatge, va ser traslladat al seu emplaçament original al Palau. Per configurar l'exposició, com que cada moble es trobava en punts diferents de l'edifici, en comptes d'agrupar-los tots en un sol espai expositiu, van mantenir el seu emplaçament actual, organitzant l'exposició conforme al sentit general de la visita al Museu. Cada vegada que trobàvem un moble que havia format part de l'escenografia de la pel·lícula, es conservava en el seu lloc actual, acompanyat d'una pantalla en la qual es projectava l'escena de la pel·lícula en què apareix. Ja que el moble ocupa actualment un lloc determinat i comparteix espai amb altres mobles dins del magatzem, ens podria fer dubtar exactament de quin va ser el que es va fer servir per a l'escena. Per tal d'evitar-ho, l'escena general es projectava en blanc i negre, mentre que el moble apareixia en color.

D'aquesta manera, s'aconsegueix una perfecta harmonia entre exposicions temporals i col·lecció permanent, estalviant diners, espai i temps, i permetent una difusió més gran de notes dues. Amb aquest criteri d'exposició, s'evoïa la política que alguns museus importants apliquen actualment, en els quals, per a la gran exposició de torn, gran part de les obres exposades de manera general són enviades, sense tenir en compte els dipòsits. Així afegim el fet que, si no es disposa de l'espai pertinent, no s'haurien de fer aquest tipus de mostres. Esperem que aquest treball serveixi per crear consciència de la funció que ocupen les institucions dedicades a la custòdia i la salvaguarda del patrimoni mobiliari, així com per donar a conèixer la seva existència. ■

1. Situació en la calle Andriassgasse número 7 de Viena, línia 03 del mapa parat de Zooforgasse.

Taula vienesa de cap al 1700, feta amb fusta de noguera amb incrustacions de metall. Serveixi d'exemple de la quantitat de peces del Museu.

Aquesta fotografia reflecteix la "bogeria" que pot provocar el Guardamobles Imperial. El visitant troba centenars de peces dipositades en petits dipòsits.

Interior d'un dels dipòsits, on el qual apareixen cadifres de diferents èpoques i estils.

succedir en un sol desig ens enracia que la visita s'acabi. Al final del recorregut, malhumorats, enguanyats, famolencs i amb ganes de visitar el bany, posem la nostra esperança en les meravelles que ens esperen a continuació al palau, ja que no hem vist ni vestits, ni llibres, ni cabells. Hem visitat un museu dissenyat amb uns quants guants, centenars de retalls de diaris i un muntatge espectacular que ens fa espectadors de primera fila

La quantitat de peces de què disposa el museu és tan gran, que seria impossible fer-ne una exposició completa amb un criteri museístic.

Wien, el Guardamobles Imperial de Viena. Aquest treball pretén donar a conèixer una institució dedicada en exclusiva a la custòdia i la salvaguarda del patrimoni mobiliari. Entenem que, per a l'estudi del moble, cal saber quines peces existeixen i on es troben, així com les institucions dedicades a custodiar-les. El Guardamobles Imperial de Viena és una mostra de sensatesa, per diversos motius: primer, perquè ens permet veure milers de mobles; el museu es planteja una visita al voltant dels magatzems, agrupats per tipologies en les sales inferiors i, en les superiors, simplement emmagatzemats. Unes sales acullen les millors peces, perfectament exposades. La quantitat de peces de què disposa el museu és tan gran, que seria impossible fer-ne una exposició completa amb un criteri museístic. Entenem i agraim aquest no-criteri d'exposició, ja que és l'única manera de poder veure aquestes peces, que, altrament, quedarien oblidades als magatzems, com passa a la ma-

Imperial els mobles que no estaven a la moda o havien quedat en desús. El museu inclou des de la Col·lecció Imperial de Mobles, passant pels estils barrocs, rococó, neoclàssic, imperi, biedermeier, etc., fins als grans dissenyadors del segle XX, com Adolf Loos, Otto Wagner o Josef Hoffmann, entre molts altres.

La fundació del magatzem de mobles de la Corona va comportar la creació del càrrec de Court Furniture Inspector, que tenia la tasca de custodiar el patrimoni mobiliari dels Habsburg. Entre les seves obligacions, destacaven fer els inventaris de la col·lecció, supervisar el trasllat de mobles als diferents palaus reals i assegurar-ne l'estat de conservació.

El 1809, l'establiment canvià el seu nom pel de Court Furniture Directorate, i des del regnat de Franz II serà la institució encarregada de proveir la Corona de mobles i objectes relacionats amb les labors de la fusta.

L'emperador Franz Joseph I, el 1901, promou la creació d'un nou edifici perquè allot-